

Annemarie Maarse en Rob Jaspers over de balans tussen toezicht en ervaringsdeskundigheid

“Ik ben moeder van een zoon met een ernstige verstandelijke beperking. Hij is nu 11 jaar en maakt gebruik van voorzieningen in onze omgeving: woonvoorziening, dagbesteding, logeershuis. Ik ben ook toezichthouder van de Amsterdamse organisatie Amsta die een uitgebreid palet aan zorg levert in de sfeer van de VVT (Ouderenzorg), GGZ en ook verstandelijk gehandicaptenzorg.

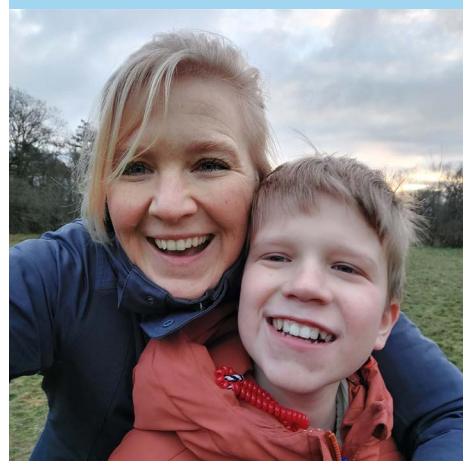
We brachten een bezoek aan een VG-woonlocatie voor mensen met een zware zorgbehoefte. We bezochten deze locatie omdat die gerenoveerd gaat worden. Tijdens dat werkbezoek raakten we aan de praat met begeleiders en met een bewindvoerder. Die vertelde dat zij bewindvoerder is van tientallen cliënten. Ik vroeg of er dan helemaal geen familie of naaste is die dat kan doen. Haar antwoord was dat die er vaak niet (meer) zijn en dat veel mensen denken de bewindvoering niet aan te kunnen. Dat raakte me heel diep: die mensen hebben dus helemaal niemand, alleen mensen wier werk het is om zich hen te bekommeren. Wie kijkt er dan nog naar hem om? Alle liefde en zorg moet dan van de medewerkers en vanuit de organisaties komen. Dat bezoek greep me erg aan omdat dat eigenlijk een kijkje in de toekomst van mijn zoon geeft. Toen ik solliciteerde voor mijn toezichtsrol bij Amsta heb ik verteld dat ik het cliëntperspectief kan inbrengen, omdat ik weet hoe het is een familielid, ouders of kinderen, over te leveren aan een zorgorganisatie. Mensen willen gewoon het beste voor hun naasten, ze verdienen een plek waarin ze vertrouwen kunnen hebben. De raad gaf aan het belangrijk te vinden dat ik mijn ervaringen meeneem in mijn werk als toezichthouder.

Vervolgens denk ik: nu weer professioneel toezichthouden. Zorg ervoor dat ik mijn ervaring als moeder niet vermeng met mijn rol als toezichthouder. Maar mijn moederlijke ervaring kan – en hoeft – ik niet achter me te laten als we bijvoorbeeld komen te spreken over hoe moeilijk het is voor onze organisatie om voldoende (vaste) medewerkers te vinden. Ik ken een afdeling (niet bij Amsta) waar 100% van de medewerkers ZZP'ers is: je weet dus nooit wie er voor je kind zorgt. Dat is confronterend.

Laatst bespraken we in onze raad de business case en het investeringsvoorstel voor renovatie van de door ons bezochte locatie. Dan kijk ik – als vastgoedexpert – professioneel naar alle cijfers, maar ik kan de bril van de cliënt, de naasten en de medewerker niet afzetten. Als dit de omgeving is waar mensen met een beperking leven en waar medewerkers hun werk doen, dat vind ik: ‘We moeten ervoor zorgen dat het een goede plek is voor de mensen die er wonen, en evenzeer voor de mensen die er komen werken’. Dat heb ik wel meegenomen in mijn inbreng. Je moet maar aan mijn collega's vragen of ze er wat aan gehad hebben!”

Rob Jaspers is zo'n collega. Toen Annemarie tijdens de zelfevaluatie aan de orde stelde of ze een juiste balans had tussen haar ervaringsdeskundigheid als moeder en haar rol als toezichthouder, nodigde hij haar expliciet uit die ervaringsdeskundigheid juist mee te nemen in het toezicht. Waarom deed hij dat? “We houden toezicht namens de samenleving, en dat betekent dat we in ons toezicht al de verschillende perspectieven aan bod moeten laten komen, dus die van cliënten, hun naasten, medewerkers, de financiers, de vrijwilligers, de netwerkpartners, de stad, de inwoners. Ik vind dat toezichthouders die perspectieven

Tekst: Bas Baanders
NVTZ-dossierhouder
ervaringsdeskundig toezicht
baanders.consultancy@gmail.com

Annemarie Maarse

Rob Jaspers

horen te betrekken in hun toezicht. Bij Annemarie is het bijzonder omdat zij rechtstreeks als moeder en naaste ziet wat een zorgorganisatie wel of niet kan doen voor je kind – maar we zijn natuurlijk allemaal medewerker, inwoner, soms cliënt. De manier waarop Annemarie haar ervaring inbracht in de bespreking in de RvT vond ik heel zinvol: ze bracht in wat voor omgeving we bouwen voor de mensen die er komen te wonen en die er werken. Eigenlijk vind ik dat iedere toezichthouder ook door díe bril zou moeten kijken naar huisvesting. Dat je je afvraagt: hoe zou ik het vinden als ik in deze situatie moet leven, wonen of werken? Zij weet nog veel beter vanuit haar eigen ervaring met haar zoon wat dat betekent. Dat maakt het extra aangrijpend. Maar ik verwacht dat wij dat allemaal betrekken in ons toezicht.

Ik was nauw betrokken bij mijn schoonvader die verpleeghuisbewoner was en daar ook is overleden, en bij mijn vader die tot het eind van zijn leven thuis is blijven wonen. Dan zie je wat het verschil in leefomgeving betekent. Dat neem ik mee in mijn toezichthoudend werk. Ik vind het waardevol: dat je als toezichthouder je probeert te verplaatsen in anderen. Dat je daardoor op een bepaalde manier erop kan reflecteren en waarderen: wat betekent dit nou voor mensen? Dat mag je toch wel van een toezichthouder verwachten.”

Bas Baanders, juni 2025